

STRESZCZENIE ROZPRAWY W J. POLSKIM

„WYKONAWSTWO MUZYKI CHÓRALNEJ W KONTEKŚCIE INSTRUKCJI LITURGICZNEJ MUSICAM SACRAM”

EMILIA KOPIEC

Promotor prof. dr hab. Arkadiusz Kaczyński

Promotor pomocniczy ks. dr Wiesław Hudek

Sztuka, która w ciągu wieków wyrażana była na różne sposoby, zawsze miała ścisły związek z kultem. Patrząc na całokształt dziejów, to w szczególności muzyka, jako jedna z dziedzin sztuki, potrafiła najdokładniej odzwierciedlić całą duchowość Kościoła. Już w średniowieczu dostrzeżono modlitewną funkcję muzyki i jej znaczenie podczas obrzędów liturgicznych. W różnych epokach rola modlitewna muzyki była uwidaczniana bardziej albo była marginalizowana, przegrywając z wymiarem artystycznym. Biorąc pod uwagę różne problemy, jakie pojawiały się w historii Kościoła, usystematyzowanie pewnych zasad odnoszących się do wykonywania muzyki podczas obrzędów, stanowiło dość duże wyzwanie. Pojawiło się wiele koncepcji reform muzyki kościelnej, w których głównym celem było przywrócenie śpiewom liturgicznym ich pierwotnej, czyli modlitewnej i moralizatorskiej funkcji. Formacją, która dość szybko ukształtowała się wykonując muzykę sakralną podczas liturgii, był chór, który w ciągu wieków przybierał różne formy, ale zawsze miał tę samą rolę do wykonania. Do dnia dzisiejszego chór ma bardzo duże znaczenie podczas sprawowania nabożeństw, aktywnie w nich uczestnicząc i przekazując swym śpiewem przesłanie wiary.

W pracy podjęto próbę przedstawienia zagadnienia dotyczącego zgodności współczesnego wykonawstwa muzyki sakralnej w oparciu o obowiązującą Instrukcję Liturgiczną Musicam Sacram. Opisany został rozwój muzyki religijnej w kontekście historycznym oraz muzykologicznym, a także przepisy, które obowiązywały w celu usystematyzowania muzyki. W referacie został również przedstawiony podział muzyki na: religijną, kościelną, sakralną oraz liturgiczną wraz z ich charakterystycznymi cechami. Poruszona została także kwestia treści słownej utworów pochodzących z różnych epok i jej nadrzędność nad warstwą muzyczną w wykonawstwie podczas obrzędów liturgicznych.

Wtórny cel pracy było przedstawienie pierwiastka etycznego i wychowawczego, który przejawia się w formacji jaką jest chór, a także nowego trendu w wykonawstwie współczesnej muzyki kościelnej. W pracy opisano Federację Pueri Cantores jako przykład takiej formacji, a także jako nośnik przepisów Instrukcji Musicam Sacram.

Wybrane utwory stanowią materiał przykładowy kompozycji pisanych zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także przedstawiają cechy oraz tendencje danej epoki. Przy doborze repertuaru kierowano się również współczesnym wykorzystaniem tych utworów w liturgii przez chóry i zespoły. Przedstawienie tak różnorodnych utworów, można potraktować jako próbę ukazania cech charakterystycznych tendencji kompozytorskich danej epoki w wykonawstwie utworów sakralnych, w odniesieniu do obowiązujących zasad liturgicznych. Podczas nagrania zrealizowano w całości niezmienione partytury, a także starano się oddać charakter utworów, poprzez odpowiednie użycie różnych środków wyrazów. Łącznikiem kompozytorów wybranych dzieł stał się zyciorys zawierający kontekst religijny, który miał wpływ na całokształt twórczości.

Chóry, biorące udział w nagraniu, prezentują wysoki poziom wykonawczy, mimo, że są to chóry amatorskie. Musiały się zmierzyć z różnorodną charakterystyką utworów, co nie mogło być przeszkodą w dobrej i autentycznej interpretacji. Podczas nagrania ważnym czynnikiem było ukazanie nadrzędności tekstu oraz ukazanie funkcji modlitewnej muzyki przez zespoły, które należą do Federacji Pueri Cantores oraz są aktywnymi uczestnikami liturgii.

Niniejsza rozprawa próbuje potwierdzić, że współczesne wykonawstwo muzyki chóralnej jest zgodne z zasadami, które są opisane w obowiązującej obecnie Instrukcji Musicam Sacram dzięki umiejętności rozróżnienia pojęcia muzyki, nadrzędnej treści słownej nad warstwą muzyczną, a także aktywnemu uczestniczeniu chóru w liturgii.

**„Performance of choral music in the context of the Musicam
Sacram Liturgical Instruction”**

EMILIA KOPIEC

**Promotor prof. dr hab. Arkadiusz Kaczyński
Promotor pomocniczy ks. dr Wiesław Hudek**

Art, which has been expressed in various ways over the centuries, has always had a close relationship with worship. Looking at history, it is particularly music, as a discipline, has been able to reflect most accurately the whole spirituality of the Church. Already in the Middle Ages the prayerful function of music and its importance during liturgical rites were noticed. In different epochs the prayerful role of music was exposed more or marginalized, losing with the artistic dimension. Given the various problems that have arisen in the history of the Church, systematizing certain principles relating to the performance of music during rites has been quite a challenge. Many concepts of church music reforms appeared, in which the main goal was to restore liturgical chants to their original, namely prayerful and moralistic function. The formation that fairly quickly formed performing sacred music during the liturgy was the choir, which took different forms over the centuries but always had the same role to play. To this day, the choir is very important in the worship services, actively participating in them and conveying the message of faith with their singing.

The paper attempts to present the issue concerning the compatibility of contemporary sacred music performance on the basis of the current Liturgical Instruction Musicam Sacram. The development of religious music in a historical and musicological context is described, as well as the regulations that were in place to systematize the music. The paper also presents the division of music into: religious, ecclesiastical, sacred and liturgical with their characteristic features. The matter of the verbal content of works from different epochs and its superiority over the musical layer in the performance during liturgical rites was also raised.

The secondary aim of the paper was to present the ethical and educational element which manifests itself in the formation, namely the choir, as well as a new trend in the performance of contemporary church music. The paper describes the Pueri Cantores Federation as an

example of such a formation, as well as a carrier of the provisions of Musicam Sacram Instruction.

The chosen pieces constitute exemplary material of compositions written in various epochs, thanks to which they present the features and tendencies of sacred music at the time. The choice of repertoire was also guided by the contemporary use of these works in liturgy by choirs and ensembles. The presentation of such a variety of works can be treated as an attempt to show the characteristic features of compositional tendencies of a given epoch in the performance of sacred works, in relation to the binding liturgical rules. During the recording, the unaltered scores were realised in their entirety, and efforts were made to convey the character of the works through the appropriate use of various means of expression. The composers of the selected works are linked by a biography which contains a common element in the form of the influence of religion on creativity.

The choirs taking part in the recording present a high level of performance, despite the fact that they are amateur choirs. They had to deal with a variety of characteristics of the songs, which could not be an obstacle to a good and authentic interpretation. During the recording an important factor was to show the supremacy of the text and to present the prayer function of music by the groups which belong to Pueri Cantores Federation and are active participants of liturgy.

This dissertation points to a way of constructing choral material in a way conforming to the principles that are described in the current Musicam Sacram Instruction.